

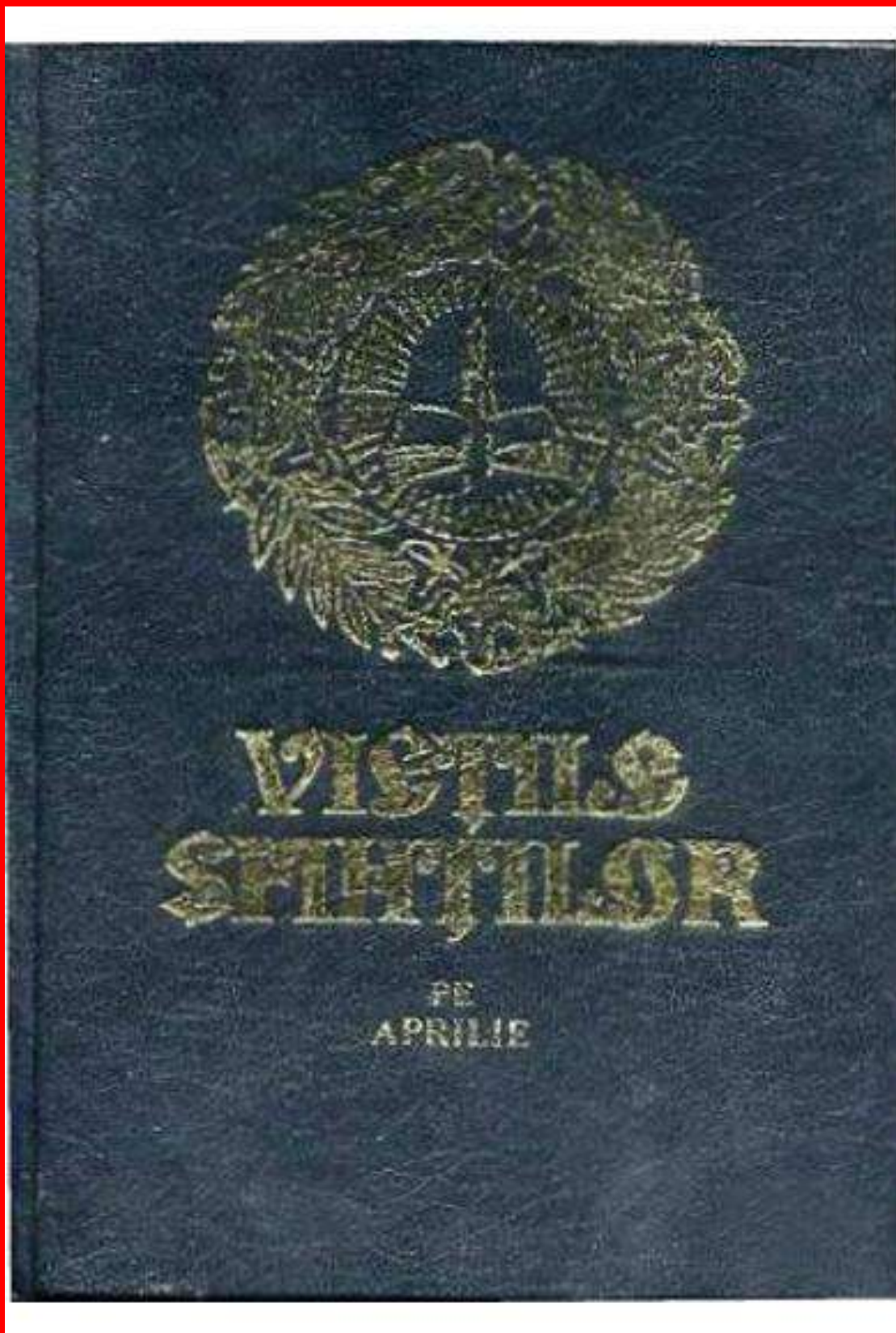
TEZAU LITURGIC

23 APRILIE

**VIATA
SF. MARE
MUCENIC
GHEORGHE,
PURTATORUL
DE BIRUINȚĂ**

ROMAN, 1995

23 aprilie

Pătimirea Sfântului Marelui Mucenic Gheorghe, Purtătorul de biruință

Sceptrul împărăției Romei luându-l cu nevrednicie păgînul Dioclețian, foarte mult se silea la necurata slujbă idolească. El mai întîi cinstea pe Apolon vrăjitorul, ca și cum i-ar fi fost mai înainte vestitor de cele ce vor să fie. Pentru că diavolul petrecînd în acel idol neînsuflețit, dădea răspunsuri la cei ce-l întrebau, cu minciună proorocind despre cele ce vor să fie, deși niciodată nu se împlineau proorociile lui. Odată, întrebînd Dioclețian pe Apolon despre un lucru, diavolul i-a dat un răspuns ca acesta: "Nu pot cu adevărat, ca mai înainte să-ți spun cele ce vor să fie, căci împiedicare îmi fac oamenii cei dreپți pe pămînt și pentru aceea mint Tripoadele cele de farmece în capiști; pentru că dreپții sleiesc a noastră putere".

Deci, a întreat Dioclețian pe slujitori: "Cine sînt dreپții aceia de pe pămînt, din pricina cărora zeul Apolon nu poate să proorocească?" Iar slujitorii i-au răspuns: "Creștinii de sub cer sînt dreپții aceia". Aceasta auzind-o Dioclețian, s-a umplut de mînie și de iuțime asupra creștinilor și prigonirea

cea de deasupra lor care abia încetase, a ridicat-o iarăși. Și îndată a trimis sabia sa prizoni-toare asupra oamenilor lui Dumnezeu celor drepti, nevinovați și fără prihană, cu poruncă ucigătoare, în toate părțile stăpînirii sale.

Și puteai să vezi atunci închisorile barbarilor, tîlharilor și ale făcătorilor de rușine deșarte, însă erau pline de cei ce mărturiseau pe adevăratul Dumnezeu. Puteai să vezi felul caznelor celor mai înainte obișnuite, lepădîndu-se ca simple, iar altele noi și mai cumplite aflîndu-se, prin care în toate zilele mulțimea creștinilor era schingiuită pretutindeni. Iar după ce în toate părțile și mai ales dintre ale Răsăritului s-au adus la împărat multe scrisori pline de clevetiri asupra creștinilor, care îl înștiințau că cei ce nu țin porunca lui întru nimic, și care se numesc creștini, numărul acelora este fără de sfîrșit; pentru că atîta s-au înmulțit, încît este de trebuință, ca ori să-i lase să petreacă în credință, ori cu război să se ridice asupra lor.

Atunci împăratul a chemat de pretutindeni la sine în Nicomidia, pe antipați și pe ighemonii săi la sfat, pe domni, pe boieri și pe tot senatul său adunîndu-l; le-a descoperit mînia sa asupra creștinilor și poruncea, ca fiecare să dea sfat la lucrul ce le era pus înainte. Deci, mulți grăind multe, la sfîrșit singur tiranul a vărsat o otravă ca aceasta, că

nimic nu este mai cinstit și mai de bună trebuință decît să se cinstească zeii cei vechi părintești. Și toți învoindu-se cu sfatul lui, le-a zis iarăși: "Dacă astfel toți socotiți și pe aceasta cu osîrdie doriți să o faceți și a mea dragoste mult se cinstește de voi, apoi sîrguiți-vă cu totul să pierdeți credința creștinească cea potrivnică zeilor noștri, din toată împărăția noastră. Și ca să puteți mai cu înlesnire a săvîrși aceasta, eu cu toate puterile voi ajuta vouă". Deci, toți au primit și au lăudat acel cuvînt împărătesc. Însă Dioclețian și senatul au voit, ca și al doilea și al treilea rînd să se adune la același sfat și au înștiințat poporul; după aceea au întărit ca neschimbată să fie porunca aceasta.

În acea vreme, în cetatea Romanilor era minunatul ostaș al lui Hristos, Sfîntul Gheorghe, cu neamul din Capadocia, fiu de părinți creștini vestiți, din tinerețe învățînd buna credință. Acela din copilăria sa a rămas orfan de tată, sfîrșindu-se tatăl său prin muceniceasca nevoință pentru Hristos, iar maica lui s-a mutat cu el în Palestina, căci de acolo era cu neamul și avea acolo multe averi și moșteniri. Iar după ce Gheorghe a ajuns la vîrstă desăvîrșită, fiind și frumos la față, s-a arătat și foarte viteaz cu trupul; pentru aceea s-a rînduit în oaste și s-a pus tribun peste ostașii unei cete vestite. În acea boierie fiind, după ce și-a arătat vitejia sa în războaie, s-a cinstit cu dregătoria de

comit și de voievod de către împăratul Dioclețian, mai înainte de a ști că este creștin, la douăzeci de ani ai vârstei sale, după ce maica lui se sfârșise întru Domnul.

Și când acel sfat tirănesc se săvârșea spre pierderea creștinilor, Sfântul Gheorghe era lângă împăratul. Deci, în ziua dintîi, văzînd atîta pornire a păgînilor asupra creștinilor și că sfatul lor cel nedrept nu poate de loc a se schimba, s-a chibzuit cu judecată, că acea vreme este potrivită mîntuirii. Și îndată, toate cele ce le avea la sine, aurul, argintul și hainele le-a împărțit săracilor; pe robii care erau cu sine i-a liberat și celelalte averi pe care le avea în Palestina a hotărît să le împartă la cei ce n-au, iar pe robi să-i libereze. Și în a treia zi, în care sfatul cel sîngeros al păgînului împărat și al domnilor lui celor necurați, făcut cu nedreptate spre uciderea nevinovaților creștini, era să se întărească, Sfântul Gheorghe, viteazul ostaș al lui Hristos, lepădînd toată frica omenească și întărindu-se întru Unul Dumnezeu, avînd numai frica Lui în sine, a stat cu fața luminată și cu minte bărbătească în mijlocul adunării celei mari păgînești și fără de lege și unele ca acestea a început a le zice:

"Pînă cînd, o, împărate și voi domni și sfetnici, care, fiind rînduiți pentru îndreptarea legilor bune

și a judecăților celor drepte, porniți mînia voastră asupra creștinilor și înmulțiți nebunia voastră, întărind hotărîrile cele fărădelege și judecățile cele nedrepte, dîndu-le asupra oamenilor nevinovați, care n-au făcut nimănui strîmbătate? Pentru ce îi prigoniți și chinuiți pe creștini prin a voastră păgînatate silind pe aceia, care au învățat a ține bine sfînta credință? Pentru că idolii voștri nu sînt dumnezei. Deci, nu vă amăgiți cu minciunile, căci Hristos este Unul Dumnezeu și Acela Unul, întru slava lui Dumnezeu Tatăl; toate s-au făcut prin El și cu Duhul Lui Cel Sfînt toate s-au alcătuit. Ori singuri să cunoașteți adevărul și să învățați dreapta credință, ori pe cei ce țin de adevăr și de dreapta credință, nu-i tulburați cu nebunia voastră!"

De niște cuvinte ca acestea ale lui Gheorghe și de îndrăzneala lui cea neașteptată minunîndu-se toți, și-au întors ochii către împărat vrînd să audă ce va răspunde la aceste vorbe. Iar împăratul, ca un ieșit din minți sau ca un asurzit de tunet, ședea tăcînd, înăbușînd în sine pornirea de mînie. Apoi a făcut semn unuia din cei ce ședeau cu el, prieten al său, cu numele Magnenție, cu dregătoria antipat, ca să răspundă lui Gheorghe. Iar Magnenție, chemînd la sine mai aproape pe sfînt, i-a zis: "Cine te-a îndemnat la o atît de mare îndrăzneală și grăire?" Răspuns-a sfîntul: "Adevărul!" Magnenție i-a zis:

"Care este adevărul acela?" Răspuns-a Gheorghe: "Adevărul este Însuși Hristos, Cel prigonit de voi". Zis-a Magnenție: "Dar și tu ești creștin?" A răspuns Sfântul Gheorghe: "Sînt rob al lui Hristos, Dumnezeuul meu, și spre El nădăjduind, în mijlocul vostru am stat de voia mea, ca să mărturisesc pentru adevăr".

Cu aceste cuvinte ale sfântului s-a pornit spre ceartă adunarea aceea, unii zicînd unele și alții altele, apoi se auzea un glas și o strigare fără de rînduială, precum se obișnuiește a se face într-o mulțime de popor păgîn. Atunci Dioclețian, poruncind prin vorbitori să fie tăcere, și-a întors ochii spre sfînt și, cunoscîndu-l, i-a zis astfel: "Eu și mai înainte m-am minunat de bunul tău neam, o, Gheorghe! Sfatul tău și vitejia judecînd-o a fi vrednică de cinste, te-am cinstit nu cu dregătorii mici; iar acum, deși nu grăiești spre folosul tău, însă eu iubind înțelepciunea și bărbăția care este în tine, cele de folos te sfătuiesc ca un tată și te îndemn să nu te lipsești de slava ostășească și de cinstea dregătoriei tale și să nu-ți dai floarea tinereților tale la munci, prin nesupunerea ta; ci să aduci jertfă zeilor, căci mai mare cinste vei lua de la noi".

Iar Sfântul Gheorghe a răspuns: "O, de ai fi cunoscut, mai ales tu singur, împărate, prin mine,

pe adevăratul Dumnezeu și I-ai fi adus jertfă de laudă Lui, te-ar fi învrednicit împărăției celei mai bune și fără de moarte, de vreme ce aceea de care acum te îndulcești este o împărăție nestatornică, deșartă și degrab pieritoare. De aceea și cele dintr-însa sînt vremelnice și nimic nu folosesc pe cei ce le au. Deci, nimic din acelea nu poate să-mi slăbească buna mea credință către Dumnezeul meu și nici un fel de chin nu-mi va îngrozi sufletul, nici îmi va clinti mintea".

Acestea zicînd sfîntul, iar împăratul fiind cuprins cu totul de mînie și nelăsîndu-l să-și sfîrșească cuvintele, a poruncit celor înarmați, care stăteau înaintea, să scoată din adunare cu sulițele pe Gheorghe și să-l arunce în temniță. Iar ostașii, săvîrșind degrabă porunca lui, o suliță atingîndu-se de trupul sfîntului, îndată fierul s-a făcut asemenea plumbului; pentru că s-a turtit ca plumbul, iar gura mucenicului s-a umplut de laudele lui Dumnezeu. Ducînd ostașii pe mucenic în temniță, l-au întins la pămînt cu fața în sus, bătîndu-l peste tălpile picioarelor, punîndu-i o piatră mare pe piept, căci astfel le poruncise tiranul. Iar sfîntul răbdînd, neîncetat înălța mulțumire lui Dumnezeu, pînă în ziua următoare.

Sosind ziua, împăratul iarăși a chemat la cercetare pe mucenic și văzîndu-l turtit de greutatea pietrei,

l-a întrebat, zicînd: "Oare te-ai pocăit, Gheorghe, sau încă petreci în nesupunerea ta?" Iar sfîntul, avînd pieptul turtit de piatră, abea putea să grăiască și i-a zis: "Dar oare într-atîta slăbănogire, o, împărate, mă socotești că am ajuns, ca pentru atît de mică suferință să-mi lepăd credința? Mai lesne vei slăbi tu chinuindu-mă, decît eu fiind muncit". Atunci Dioclețian a poruncit să aducă o roată mare de muncire, sub care erau așternute scînduri, pline de fiare ascuțite și înfipte în ele, asemenea unor săbii, țepușe și cuțite; iar acele fiare erau unele drepte, iar altele strîmbe, după asemănarea undițelor. Pe acea roată a poruncit să lege pe mucenic și, întorcînd roata, să-i taie tot trupul cu acele fiare ascuțite, ce erau înfipte în acele scînduri sub roată. Așa, fiind sfîntul muncit și în bucăți tăiat și ca o trestie sfărîmîndu-se, răbda cu vitejie; și mai întîi în munca aceea, cu mare glas se ruga lui Dumnezeu, nescoțînd nici un suspin; ci ca unul ce doarme și nu simte, astfel răbda.

Iar împăratului, părăindu-i-se că mucenicul este mort, bucurîndu-se a lăudat pe zeii săi și a strigat, zicînd: "Unde este Dumnezeuul tău, Gheorghe? Pentru ce nu te-a scăpat de niște munci ca acestea?" Deci, a poruncit să-l dezlege de la roată, ca pe un mort, iar el s-a dus la capiștea lui Apolon. Apoi deodată s-a înnorat văzduhul, s-a făcut tunet

înfricoșat și mulți au auzit un glas de sus, zicînd: "Nu te teme, Gheorghe, căci sînt cu tine!" Apoi după puțin s-a făcut o strălucire mare și neobișnuită și s-a arătat îngerul în chip de tînăr preafrumos, stînd lîngă roată ca purtător de lumină, strălucind cu fața și, punînd mîna pe mucenic, i-a zis: "Bucură-te!" Și nimeni nu îndrăznea să se apropie de roată și de mucenic cît timp s-a văzut acolo cel ce se arătase. Iar după ce s-a făcut nevăzut, mucenicul s-a pogorît singur de pe roată, dezlegat de îngerul lui Dumnezeu și tămăduit de răni; apoi stătea cu trupul sănătos, mulțumind lui Dumnezeu și chemînd pe Domnul.

Ostașii, văzînd aceasta, au fost cuprinși de spaimă mare și nedumerire și, alergînd, au spus împăratului, care era încă în capiște la săvîrșirea necuratei jertfe idolești, urmînd după ostași și Sfîntul Gheorghe, care a stat înaintea împăratului în capiște. Văzîndu-l împăratul, întîi n-a crezut că este Gheorghe, ci i se părea că este altul care seamănă cu el. După aceea cei ce stăteau aproape de împărat, căutînd cu dinadinsul către mucenic, au cunoscut că este chiar Gheorghe, și încă și mucenicul singur a strigat cu mare glas: "Eu sînt Gheorghe". Și toți s-au spăimîntat și, nepricepînd, au tăcut multă vreme, iar doi dintre bărbați care erau acolo, cinstiți cu dregătoria curții, Anatolie și Protoleon, fiind mai înainte învățați în credința

creștină, văzînd acea minune străină, s-au întărit desăvîrșit în credința lui Hristos și au strigat, zicînd: "Unul este Dumnezeu mare și adevărat! Dumnezeul creștinilor". Și îndată împăratul a poruncit ca să-i prindă și fără de nici o cercetare să-i scoată afară din cetate și să fie tăiați cu sabia. Și mulți au crezut atunci în Hristos, dar își tăinuiau credința, neîndrăznind să o mărturisească de frică.

Împărăteasa Alexandra, fiind încă în capiște și văzînd acolo pe mucenic tămăduit prin minune și auzind de arătarea îngerească, a cunoscut adevărul și voind cu îndrăzneală să mărturisească pe Hristos, a oprit-o eparhul și mai înainte de a ști împăratul, a poruncit să o ducă acasă. Iar făcătorul de rău Dioclețian, neputînd să facă nici un bine, a poruncit să-l arunce pe Sfîntul Gheorghe într-o groapă cu var nestins și să-l lase acolo pînă a treia zi. Sfîntul, ducîndu-se acolo, se ruga către Domnul cu mare glas, zicînd: "Mîntuitorul celor necăjiți, scăparea celor izgoniți, nădejdea celor fără de nădejde, Doamne Dumnezeul meu, auzi rugăciunea robului Tău și caută spre mine și mă miluiește. Izbăvește-mă de meșteșugirile potrivnicului, și-mi dă putere, ca pînă la sfîrșit, să păzesc neschimbată mărturisirea numelui Tău cel Sfînt. Nu mă lăsa, Stăpîne, pentru păcatele mele, ca să nu zică niciodată vrăjmașii

mei: "Unde este Dumnezeu lui?" Arată puterea Ta și preamărește numele Tău în mine, netrebnicul robul Tău. Trimite pe îngerul Tău, pe păzitorul nevredniciei mele, Cel ce ai prefăcut în rouă cuptorul Babilonului și pe sfinții Tăi tineri i-ai păzit nevătămați, Doamne, că bine ești cuvîntat în veci. Amin".

Așa rugîndu-se și îngrădindu-și tot trupul cu semnul Crucii, s-a pogorît în groapă, bucurîndu-se și preaslăvind pe Dumnezeu. Iar slujitorii, scufundîndu-l legat, după poruncă, în varul cel nestins, s-au întors. A treia zi a poruncit împăratul să scoată oasele mucenicului din groapă, crezînd că a ars în var. Și, ducîndu-se slujitorii, au săpat varul și au găsit pe sfînt întreg, mai presus de nădejde, viu și sănătos, stînd dezlegat, cu fața luminată, cu mîinile întinse în sus și mulțumind lui Dumnezeu pentru toate facerile de bine. Iar slujitorii și poporul care erau lîngă el, se uimeau de spaimă și de mirare și într-un glas preamăreau pe Dumnezeu lui Gheorghe și-L numeau mare!

Aflînd despre aceasta Dioclețian, a poruncit să aducă îndată pe sfînt înaintea lui și, preamult minunîndu-se, a zis: "De unde este în tine, Gheorghe, o putere ca aceasta și cu ce fel de vrăji meșteșugești? Spune, pentru că mi se pare că tu, prin arătarea meșteșugului vrăjitoresc prefaci

credința Celui răstignit în vrăjitorie, ca făcînd pe toți să se minuneze de vrăjile tale, să te arăți că ești mare". Sfîntul răspunse: "Eu așteptam, o, împărate, ca tu să nu poți nici a-ți deschide gura spre hulirea Atotputernicului Dumnezeu, Căruia toate îi sînt cu putință și cu minuni izbăvește din primejdii pe cei ce nădăjduiesc spre El. Iar tu, fiind înșelat de diavol, ai alunecat într-o rătăcire și o pierzare atît de adîncă, încît numești vrăji și farmece minunile Dumnezeului meu cele văzute de ochii noștri; deci plîng de orbirea voastră, vă numesc ticăloși și vă judec nevrednici de răspunsul meu!"

Atunci Dioclețian a poruncit să aducă niște încălțăminte de fier care să aibă într-însele piroane lungi și arzîndu-le, să-i încalțe amîndouă picioarele mucenicului, apoi bătîndu-l, să-l fugărească pînă la temniță. Într-o încălțăminte ca aceea fugărit fiind mucenicul, tiranul își bătea joc, zicînd: "Cît de grabnic ești, Gheorghe! Foarte repede alergi, Gheorghe!" Iar mucenicul fiind tîrît așa de greu și bătut cumplit, zicea către el: "Aleargă, Gheorghe, aleargă ca să ajungi, căci alergi așa ca și cum n-ai ști". După aceea, chemînd pe Dumnezeu, grăia: "Caută din cer, Doamne, și vezi osteneala mea. Auzi suspinul ticălosului Tău rob, că s-au înmulțit vrăjmașii mei și cu urîciune nedreaptă m-au urît, pentru numele Tău cel Sfînt. Deci Tu Însuți mă

vindecă, Stăpîne, că s-au tulburat oasele mele și-mi dă răbdare până la sfîrșit ca să nu zică vreodată vrăjmașul meu: "*M-am întărit asupra lui*".

Așa se ruga Sfîntul Gheorghe, mergînd la temniță, în care, fiind aruncat, slăbea cu trupul de răni, avînd picioarele foarte rănite. Însă cu duhul se întărea, pentru că toată ziua aceea și toată noaptea nu înceta a înălța mulțumiri și rugăciuni lui Dumnezeu. Apoi s-a tămăduit de răni, cu ajutorul lui Dumnezeu, în acea noapte și s-a făcut sănătos la picioare, precum și la tot trupul.

A doua zi l-au adus iarăși în fața împăratului, la locul de priveriște, unde era împreună cu împăratul toată suita. Văzînd împăratul că mucenicul merge bine, neșchiopătînd cu picioarele, ca și cum n-ar fi avut nici o rană, cu mare mirare a zis către dînsul: "Ce este, Gheorghe, ți-au plăcut încălțămintele?" Sfîntul răspunse: "Cu adevărat mi-au fost plăcute!" Împăratul zise: "Leapădă-ți îndrăzneala și fii blînd și supus. Apoi, lepădînd meșteșugul vrăjitoresc, apropie-te și jertfește milostivilor zei, ca să nu te lipsești de viața aceasta dulce, prin chinurile cele grele". Sfîntul Gheorghe răspunse: "Cît sînteți de nebuni! Căci puterea lui Dumnezeu o numiți farmece și vă mîndriți cu înșelăciunea diavolească cea fără de rușine". Deci Dioclețian, căutînd cu ochi mînioși și răcnind cu

glas sălbatec, a tăiat vorba mucenicului și a poruncit celor ce stăteau înaintea să bată peste grumaji pe sfânt, ca să se învețe a nu ocări pe împărat. Apoi a poruncit să-l bată cu vine de bou pînă ce trupul lui se va vedea plin de sînge.

Astfel, Sfîntul și Marele Mucenic Gheorghe, fiind cumplit chinuit, nicidecum nu și-a schimbat lumina feții sale; lucru pentru care împăratul, mîniindu-se mult, zicea către cei ce erau împrejurul lui: "Cu adevărat, aceasta nu este putere și bărbăție în Gheorghe, ci un lucru de meșteșugire și vrăjitoresc". După aceea Magnenție a zis către împărat: "Este aici un om iscusit în vrăjitorii cu numele Atanasie, căruia, dacă vei porunci să-l cheme, degrabă biruindu-se Gheorghe, se va supune poruncii tale". Și îndată, chemînd pe vrăjitorul acela, a stat înaintea împăratului și a zis către dînsul Dioclețian: "Ceea ce a făcut aici necuratul Gheorghe, au văzut ochii tuturor celor ce stau de față și cum le-a făcut acelea, știți numai voi cei iscușiți în acel meșteșug; deci, sau să-l biruiești și să-i strici vrăjitoriile lui și nouă supus să ni-l faci, sau cu farmecele otrăvii degrabă să-l pierzi din viața aceasta; ca astfel, din meșteșugul care s-a învățat, din același meșteșug să-și ia moartea cea cuvenită lui; căci pentru aceea l-am lăsat să trăiască pînă acum". Iar vrăjitorul a

făgăduind că a doua zi va săvârși tot ce i s-a cerut să facă.

Deci, împăratul, poruncind să păzească în temniță pe mucenic, s-a sculat de la judecată. Iar sfântul, intrînd în temniță, chema pe Dumnezeu, zicînd: "Minunată fă, Doamne, mila Ta spre mine, îndreptează pașii mei spre mărturisirea Ta și săvîrșește alergarea mea întru credința Ta; ca întru toți să se preamărească numele Tău cel Preasfînt!" A doua zi iarăși a șezut împăratul la judecată, la un loc mai înalt, în văzul tuturor. Și a mers și Atanasie vrăjitorul, mîndrindu-se întru a sa înțelepciune, ducînd împăratului și tuturor celor ce stăteau de față oarecare lucruri fermecate în felurite vase. Și a zis către împărat: "Să se aducă acum aici osînditul acela și va vedea toată lucrarea zeilor noștri și puterea farmecelor mele". Și luînd un vas a zis: "De voiești, o, împărate, ca omul acela fără minte să te asculte întru toate, atunci să bea băutura aceasta". Apoi iarăși alt vas luînd, a zis: "Iar de voiești împărăția ta, să vezi moartea lui cea amară, pe aceasta să o bea". Și îndată din porunca împăratului, a fost adus Sfîntul Gheorghe înaintea lui la judecată. Și a zis către dînsul, Dioclețian: "Acum se vor strica și vor înceta toate vrăjile tale, Gheorghe!" Și a poruncit cu sila să-l adape pe el cu băutură fermecată. Iar sfîntul bînd-o fără îndoire,

stătea nevătămat, bucurîndu-se și batjocorind
acea înșelăciune idolească și diavolească.

Împăratul, înnebunind de mînie, a poruncit, ca și
cu cealaltă băutură plină de otravă de moarte, să-l
adape cu sila. Iar sfîntul neașteptînd ca să-l
silească, a luat singur vasul de bunăvoie și a băut
otrava cea purtătoare de moarte; dar era fără nici o
vătămare cu ajutorul darului lui Dumnezeu, fiind
păzit de moarte. Și s-a minunat împăratul cu toată
suita; asemenea și vrăjitorul Atanasie stătea ca
ieșit din minți, minunîndu-se și nepricepîndu-se.
Apoi, după un ceas, a zis împăratul către mucenic:
"Pînă cînd, Gheorghe, ne faci a ne mira de faptele
tale? Pînă cînd ne amăgești și nu ne spui
adevărul? Prin ce fel de meșteșugiri vrăjitoarești nu
bagi seamă de muncile ce-ți aducem asupra ta,
încît nici de adăparea cea purtătoare de moarte nu
te-ai vătămat? Spune-mi cu adevărat toate, că
voim să te ascultăm cu blîndețe". Atunci Fericitul
Gheorghe a răspuns: "Să nu socotești, împărate, că
noi cu scorniri omenești răbdăm schingiuri, ci cu
chemarea lui Hristos și cu puterea Lui; pentru că,
nădăjduind spre Dînsul, întru nimic socotim toate
chinurile, după tainica Lui învățătură". Zis-a
Dioclețian: "Care este tainica învățătură a
Hristosului Tău?" Sfîntul Gheorghe a răspuns:
"Știind, de mai înainte, că a voastră răutate
sporește spre mai rău, a învățat pe slugile Sale să

nu se teamă de cei ce ucid trupul, că sufletul nu-l pot ucide, căci ni se spune că nici un fir de păr din capul nostru nu va pieri, iar de veți bea ceva de moarte nu vă va vătăma. Și acum ascultă, o, împărate; aceasta ne este nouă făgăduința cea nemincinoasă a Lui, pe care în scurt o voi arăta ție: *Cel ce crede în Mine, lucrurile pe care Eu le fac și acela le va face.*

Zis-a Dioclețian: "Și care lucruri ziceți voi, că sînt ale Lui?" Răspuns-a sfîntul: "Pe orbi a-i lumina, pe cei stricați a-i curăți, șchiopilor a le da umblare și surzilor auzire; duhurile cele necurate a le izgoni, pe morți a-i învia și altele asemenea acestora. Acestea sînt lucrurile lui Hristos". Împăratul, întorcîndu-se către Anastasie vrăjitorul, a zis: "Tu ce zici de acestea?" "Mă minunez cum, batjocorind blîndețea ta, acesta grăiește minciuni, nădăjduind că va scăpa din puternicele tale mîini. Pentru că noi, folosindu-ne de multe faceri de bine de la zeii cei fără de moarte în toate zilele, însă niciodată n-am văzut ca să învieze un mort. Iar acesta, nădăjduind spre un om mort și ținîndu-se de Dumnezeu Cel răstignit, Îl mărturisește fără rușine, că Acela este făcător de lucruri mari. Și deoarece înaintea noastră a tuturor a mărturisit aceasta, cum că Dumnezeu lui este făcător de niște minuni ca acestea și că cei ce cred în El au luat această nemincinoasă făgăduință, ca aceleași

lucruri să le facă, pe care și Acela le făcea, deci să învieze și acesta un mort înaintea ta, împărate, și înaintea noastră a tuturor și atunci și noi ne vom pleca Dumnezeuului său, ca Unui mai puternic. Iată se vede nu departe de aici un mormînt, în care cu puține zile mai înainte a fost pus un mort, pe care eu îl știu de cînd era viu; pe acela de-l va învia Gheorghe, cu adevărat ne va birui pe noi!"

Și s-a minunat împăratul de un sfat ca acesta a lui Atanasie. Deci, era un mormînt mare, departe de divan ca la o jumătate de stadie pentru că se făcea judecata aceea în priveliștea ce era lîngă porțile cetății și se vedea mormîntul acela din cetate. Că elinii aveau obicei ca nu în cetate, ci afară din cetate să-și îngroape morții lor. Deci, împăratul a poruncit mucenicului, ca spre arătarea puterii Dumnezeuului său, să învie pe mortul acela. Iar Magnenție antipatul a rugat pe împărat ca Gheorghe să fie dezlegat din legături. Și fiind dezlegat, Magnențiu a zis către dînsul: "Acum, Gheorghe, arată-ți lucrurile cele minunate ale Dumnezeuului tău și pe toți ne vei aduce la credința Lui". A zis către el sfîntul: "Dumnezeul meu, Cel ce toate le-a făcut din cele ce nu erau, este puternic, ca prin mine robul Său să învie pe mortul acela. Însă voi, fiind întunecați la minte de înșelăciune, nu puteți să cunoașteți adevărul. Dar pentru poporul acesta ce stă înainte, va face Domnul meu

această minune pe care voi o cereți; însă să nu socotiți că este vrăjitorie. Iată vrăjitorul pe care l-ați pus de față, înaintea voastră a tuturor a mărturisit adevărul, că nici o vrăjitorie, nici puterea vreunui zeu n-a putut cîndva să învie vreun mort. Iată înaintea tuturor celor ce stau împrejur și în auzul tuturor voi chema pe Dumnezeuul Meu".

Aceasta zicînd, și-a plecat genunchii și mult s-a rugat lui Dumnezeu cu lacrimi. După aceea, sculîndu-se, cu glas mare iarăși s-a rugat, zicînd: "Dumnezeul veacurilor, Dumnezeuul milelor, Dumnezeuul tuturor puterilor și Atotputernice, Cel ce nu rușinezi pe cei ce nădăjduiesc spre Tine, Doamne Iisuse Hristoase, auzi-mă pe mine smeritul robul Tău în ceasul acesta, Cel ce ai auzit pe Sfinții Tăi Apostoli în tot locul, la toate muncile și semnele, dă neamului acestuia viclean semnul cerut și înviază mortul, care zace în mormînt, spre înfruntarea celor ce se leapădă de Tine și spre slava Ta și a Tatălui Tău și a Preasfîntului Duh. Astfel, Stăpîne, arată celor ce stau înainte, că Tu ești Unul Dumnezeu peste tot pămîntul, ca să Te cunoască pe Tine Domnul Cel Atotputernic și cum că toate se supun voinței Tale și a Ta este slava în veci. Amin!"

Iar cînd a zis "Amin", îndată s-a făcut vuiet mare și cutremur, încît toți s-au spăimîntat foarte. Atunci acoperămîntul mormîn-tului a căzut la pămînt și mormîntul deschizîndu-se, mortul s-a sculat viu și a ieșit dinăuntru, privindu-l toți, fiind îngroziți de frică. Și îndată s-a făcut ceartă mare în popor, căci mulți se bucurau și pe Hristos ca pe un Dumnezeu mare Îl lăudau.

Iar împăratul și cei împreună cu dînsul, umplîndu-se de spaimă și de necredință, mai întîi ziceau că Gheorghe, fiind vrăjitor mare, nu pe un mort, ci pe un duh oarecare și o nălucă a sculat din mormînt, spre amăgirea celor ce privesc. După aceea, cunoscînd că nu este nălucire, ci cu adevărat om înviat din morți, care chema numele lui Hristos, alerga la Gheorghe și de el se lipea, toți erau întru nepricepere mare ca niște ieșiți din minte și cu totul neștiind ce să facă, tăceau. Iar Atanasie, alergînd, a căzut la picioarele Sfîntului Gheorghe, mărturisind pe Hristos că este Dumnezeu Atotputernic și rugînd pe mucenic ca să-i ierte greșelile cele făcute din neștiință. Iar după cîtăva vreme, Dioclețian poruncind să tacă poporul, a început a grăi astfel: "Oare vedeți amăgire, o, bărbaților? Oare vedeți răutatea și vicleșugul vrăjitorilor acestora? Acest necurat Atanasie, ajutînd vrăjitorului celui de un obicei cu dînsul, nu i-a dat otravă aceluia să bea, ci niște farmece ca

să-i ajute spre amăgirea noastră și pe un om viu, cu vrăjile lor l-au făcut că este mort, iar cu farmecele l-au sculat înaintea ochilor noștri, ca și cum din morți l-ar fi înviat".

Aceasta zicînd, a poruncit ca lui Atanasie și omului celui înviat din morți, fără întrebare să le taie capetele, iar pe Sfîntul Mucenic al lui Hristos, Gheorghe, să-l țină în temniță și în legături, pînă ce mai pe urmă va chibzui ce va face cu el. Iar Sfîntul Gheorghe, intrînd în temniță, se bucura cu duhul și mulțumea lui Dumnezeu, zicînd: "Slavă Ție, Stăpîne, că nu rușinezi pe cei ce nădăjduiesc spre Tine. Mulțumesc Ție, că-mi ajuți în toate și-mi arăți mari faceri de bine în toate zilele, iar a mea nevrednicie cu darul Tău o împodobești. Învrednicește-mă, Dumnezeule, Dumnezeul meu, ca mai degrabă să văd slava Ta, rușinînd pe diavol pînă în sfîrșit!"

Șezînd Sfîntul Marele Mucenic Gheorghe în temniță, cei care crezuseră în Hristos, prin minunile făcute de dînsul, mergeau la el, dînd aur străjerilor și căzînd la picioarele lui, erau povățuiți de dînsul la sfînta credință. Iar cîți erau bolnavi primeau tămăduire de bolile lor, pentru că îi tămăduia prin chemarea numelui lui Hristos și prin însemnarea Crucii, de aceea, mulți mergeau la dînsul în temniță. Între unii ca aceia era și un

bărbat, anume Glicherie, căruia i s-a întâmplat de a căzut un bou al lui din munte într-o vale și i-a pierit bou. Dar auzind Glicherie despre sfânt, a alergat la dînsul, plîngînd după bou. Iar Sfîntul Gheorghe, zîmbind, a zis către dînsul: "Mergi, frate, și bucură-te, căci Hristos al meu ți-a înviat bou tău!" Iar el, crezînd cu neîndoire în cuvintele mucenicului, s-a dus și și-a aflat bou viu, după spusele sfîntului.

Deci, îndată s-a întors la mucenic și în mijlocul cetății alergînd, cu mare glas striga: "Mare este cu adevărat Dumnezeu creștinilor!" Deci, prinzîndu-l pe acela ostașii ce se întîmplaseră acolo, l-au înștiințat pe împărat. Iar Dioclețian, umplîndu-se de mînie, nici n-a voit să-l vadă, ci a poruncit ca îndată să-i taie capul, afară din cetate. Iar Glicherie, bucurîndu-se, ca un chemat la ospăț, alerga la moarte pentru Hristos, întrecînd pe ostași și cu mare glas chema pe Hristos Dumnezeu, rugîndu-l, ca vărsarea sîngelui să o socotească lui în loc de Botez; și astfel s-a sfîrșit.

Atunci unul din dregători a înștiințat pe împărat, că Gheorghe, șezînd în temniță, tulbură poporul; pentru că pe mulți întorcîndu-i de la zei, îi duce la Cel răstignit și prin farmece face minuni și toți aleargă la el. Deci s-au sfătuit ca iarăși să-l scoată la cercetare, și de nu se va pocăi și la zei de nu se

va întoarce, la moarte să se osîndească degrabă. Iar împăratul, chemînd pe Magnenție antipatul, a poruncit ca a doua zi să gătească loc de judecată lîngă capiștea lui Apolon ca de față cu poporul să cerceteze pe mucenic. În noaptea aceea, rugîndu-se Sfîntul Gheorghe în temniță, a adormit puțin și a văzut pe Domnul arătîndu-i-se în vis, Care cu a Sa mîină îl sprijinea și, cuprinzîndu-l, îl săruta și-i punea o cunună pe cap, zicîndu-i: "Nu te teme, ci îndrăznește! Căci, iată, împreună cu Mine te vei învrednici a împărăți. Deci, nu slăbi, că degrabă venind la Mine, cele gătite ție le vei primi!" Iar Sfîntul Gheorghe, deșteptîndu-se și lui Dumnezeu cu bucurie mulțumind, a chemat la sine pe străjerul temniței și l-a rugat, zicînd: "Un dar cer de la tine, frate. Poruncește să intre aici sluga mea, pentru că am să-i spun ceva". Și, poruncindu-i străjerul, a intrat sluga la el, pentru că stătea afară aproape de temniță și scria faptele sfîntului și cuvintele lui, cu toată luarea aminte.

Intrînd sluga, s-a închinat pînă la pămînt stăpînului său care ședea în legături și, căzînd la pămînt lîngă picioarele lui, plîngea. Iar sfîntul l-a ridicat, poruncindu-i să se îmbărbăteze cu sufletul și i-a spus vedenia sa, zicîndu-i: "Fiule, degrabă mă va chema Domnul la El. Iar tu, după chemarea mea din viața aceasta, să iei acest smerit trup al meu, împreună cu testamentul meu, pe care l-am

scris mai înainte de nevoința mea și să-l duci, ajutându-ți Dumnezeu, în casa noastră din Palestina. Și toate cele hotărâte de mine să le îplinești și să ai frica lui Dumnezeu și credință neîndoită în Hristos". El făgăduind că va împlini toate cele poruncite și mult plîngînd, sfîntul l-a cuprins cu dragoste și, dîndu-i sărutarea cea din urmă, l-a liberat cu pace.

A doua zi răsărind soarele, a stat împăratul la judecată și, punînd înainte pe sfîntul mucenic, a început a vorbi către dînsul cu blîndețe și, oprindu-și mînia în sine, îi zicea: "Nu socotești, o, Gheorghe, că sînt plin de iubire de oameni și de milă, răbdînd pînă la îndurare? Martori îmi sînt toți zeii că îți cruț tinerețile tale, pentru frumusețea ce înflorește în tine, pentru cunoștința și pentru bărbăția ta. Aș fi voit să te am pârtaș al împărăției mele și să fii al doilea cu cîntea, dacă ai fi voit să te întorci la zei. Spune, deci, ce gîndești despre aceasta?" Sfîntul Gheorghe răspunse: "Se cădea, o, împărate, ca mila ta cea atît de mare să o fi arătat de la început către mine, iar nu să te sălbăticești atît de mult asupra mea". Împăratul ascultînd cu plăcere niște cuvinte ca acestea ale mucenicului, i-a zis îndată: "De voiești să te supui mie cu dragoste, ca unui tată, toate chinurile care le-ai suferit, ți le voi răsplăti cu multe cînstiri".

Grăit-a Sfântul Gheorghe: "De voiești, o, împărate, să intrăm acum înăuntrul capiștei, să vedem pe zeii cei cinstiți de voi". Împăratul sculându-se cu osîrdie și cu bucurie, a mers în capiștea lui Apolon cu tot poporul, ducînd cu cinste și pe Sfântul Gheorghe împreună cu dînșii, iar poporul striga lăudînd pe împăratul, socotind puterea și biruința zeilor lor. Apoi, intrînd și făcîndu-se tăcere mare și pregătind jertfă, toți priveau spre mucenic, așteptînd fără îndoială să aducă jertfă zeilor. Sfântul, apropiindu-se de zeul Apolon și întinzînd mîna către el, a întrebat pe cel neînsuflețit, ca pe un viu, zicînd: "Tu voiești să primești jertfă de la mine ca un Dumnezeu?" Sfântul, zicînd aceasta, și-a făcut semnul Crucii, iar diavolul care locuia în idol a răspuns niște cuvinte ca acestea: "Nu sînt Dumnezeu; și nici unul asemenea mie nu este! Numai Unul este Dumnezeu; Acela pe care tu Îl propovăduiești! Noi ne-am depărtat de îngerii cei ce-i slujesc Lui și înșelăm pe oamenii cei stăpîniți de zavistie". Atunci sfântul a zis către el: "Dar cum îndrăzniți voi să stați aici, venind eu, slujitorul adevăratului Dumnezeu?" Zicînd sfântul acestea, un sunet și glas de plîngere ieșea de la idoli, apoi deodată căzînd toți la pămînt s-au sfărîmat.

Atunci slujitorii și mulți din popor s-au pornit ca niște turbați, cu multă mînie asupra sfîntului, bătîndu-l și legîndu-l. Apoi strigau asupra

împăratului: "Pierde pe vrăjitorul acesta, o, împărate! Pierde-l mai înainte de a ne pierde el pe noi!" Făcîndu-se o strigare și o tulburare ca aceasta și străbătînd vestea aceea prin toată cetatea, împărăteasa Alexandra, care pînă atunci avea ascunsă în sine credința în Hristos, neputînd s-o tănuiască mai mult, a alergat într-un suflet acolo unde era Sfîntul Mare Mucenic Gheorghe, și văzînd gîlceava poporului și pe mucenic legat, privindu-l de departe și neputînd să se apropie de dînsul din cauza mulțimii, a început a striga cu mare glas, zicînd: "Dumnezeul lui Gheorghe, ajută-mi că Tu ești Dumnezeu Cel Atotputernic!"

După ce s-a liniștit puțin gîlceava poporului, Dioclețian a poruncit să-i aducă înainte pe mucenic și fiind ca îndrăcit de mînia cea cumplită, a zis către sfîntul: "Oare astfel de mulțumire ai dat, pentru mila mea către tine, necuratule om? Oare așa te-ai obișnuit a jertfi zeilor?" Sfîntul Gheorghe răspunse: "Așa m-am deprins a cinsti pe zeii tăi, o, împărate nebun. Rușinează-te dar de acum, de a-ți pune nădejdea ta spre niște zei ca aceștia, care nu pot să-și ajute nici lor și care nu rabdă nici venirea de față a robilor lui Hristos".

Zicînd acestea sfîntul, iată a venit împărăteasa în mijloc, mărturisind cu îndrăzneală înaintea tuturor pe Hristos, Dumnezeuul adevărat; apoi căzînd la

picioarele mucenicului, defăima nebunia tiranului, ocărînd pe zei și blestemînd pe cei ce se închină lor. Iar împăratul se uimea, văzînd pe soția sa cu o îndrăzneală atît de mare slăvind pe Hristos, defăimînd pe idoli și căzînd la picioarele mucenicului. Apoi a zis către dînsa: "Ce-ți este, Alexandro, că lipindu-te de vrăjitorul și fermecătorul acesta, te lepezi de zei cu atîta nerușinare?" Ea s-a întors de la dînsul, nedîndu-i nici un răspuns. Atunci Dioclețian, umplîndu-se de mai multă mînie, n-a mai făcut multă cercetare despre Gheorghe, nici despre împărăteasă, ci îndată a hotărît pedeapsă de moarte pentru amîndoi, într-acest chip: "Gheorghe cel rău, care a mărturisit că este galileean și a hulit mult asupra zeilor și asupra mea, împreună cu Alexandra împărăteasa mea, care s-a amăgit de vrăjile lui și cu asemenea nebunie a ocărît pe zei, poruncesc să fie tăiați cu sabia".

Atunci ostașii cei rînduiți pentru aceea, răpind pe mucenic legat, l-au dus afară din cetate, tîrînd împreună cu dînsul și pe împărăteasa cea de bun neam, care, urmînd cu osîrdie, se ruga lui Dumnezeu în sine, mișcîndu-și buzele și privind adeseori spre cer. Apoi, ajungînd la un loc oarecare, împărătesei i-au slăbit puterile și a cerut să șadă puțin. După aceea și-a întors capul spre zid și și-a dat duhul în mîinile Domnului. Văzînd

aceasta, Gheorghe, mucenicul lui Hristos, a preamărit pe Dumnezeu și mergea cu mare bucurie, rugîndu-se Domnului, ca și alergarea lui să se săvîrșească cu bine. Apoi, cînd s-a apropiat de locul cel hotărît, unde era să fie tăiat și-a ridicat glasul și se ruga în acest chip:

"Bine ești cuvîntat, Doamne, Dumnezeul meu, că n-ai veselit pe vrăjmașii mei, ci ai izbăvit sufletul meu ca pe o pasăre din cursa vînătorilor! Auzi-mă și acum, Stăpîne, și stai înaintea robului Tău în ceasul acesta de la sfîrșit și izbăvește sufletul meu de meșteșugirile duhului celui din văzduh, al vrăjmașului celui mare și de duhurile cele necurate. Și să nu le socotești păcatul celor ce au greșit înaintea mea, în neputința lor, ci iertare și dragoste arată-le lor, ca și aceia, cunoscîndu-Te, să cîștige parte din Împărăția Ta, împreună cu aleșii Tăi. Primește și sufletul meu, împreună cu cei ce bine Ți-au plăcut în veac, trecînd cu vederea toate greșelile mele cele cu știință și cu neștiință. Adu-ți aminte, Stăpîne, de cei ce cheamă numele Tău Cel cu mare cuviință, că binecuvîntat și preamărit ești în veci. Amin".

Astfel rugîndu-se cu bucurie și-a plecat capul sub sabie. Și a fost tăiat în ziua de douăzeci și trei a lunii Aprilie, săvîrșindu-și bine mărturisirea, împlinindu-și alergarea și păzind credința fără de

prihană, pentru care a și luat cununa dreptății cea pregătită lui. Unele ca acestea sînt nevoințele cele mari ale viteazului ostaș Gheorghe. Unele ca acestea sînt biruințele lui asupra vrăjmașilor. Deci, în acest chip nevoindu-se, s-a învrednicit cununii celei nestricăcioase și veșnice. Cu ale cărui rugăciuni și noi să ne învrednicim în partea dreptilor și să stăm de-a dreapta sa, în ziua venirii a doua a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea în vecii vecilor. Amin.

